

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Sredništvo in uprave: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2440
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglašje po ceniku / Oglašje
sprejema tudi oglašni oddetek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

„JUTRA“

Rumena nevarnost

Rumena nevarnost! O njej se govori in piše že nekaj desetletij, zlasti pa od poraza carske Rusije v rusko-japonski vojni dalje. Je samo fantom ali realnost? Da obstoja med rumeno raso, odnosno med njeno najbolje organizirano podvrsto na Japonskem neprikrita tendenca iztisniti bele ljudi in njihove uplive iz vzhodne Azije, o tem danes ne more biti nobenega dvoma več. Toda končni nameni segajo še veliko dalje: zavladati sploh nad vso Azijo ter nad Tihim in Indijskim oceanom. To je teoretično realnost, praktično pa manjkajo še velike priprave, ki so za ofenzivo »rumene nevarnosti« neobhodno potrebne. Pripravi teren za te priprave je zato stremljenje vse japonske zunanje politike zadnjih let. V tem stremljenju so Japonci izrgali Kitajcem Mandžurijo in ustanovili samostojno cesarstvo pod svojim protektoratom. V tem stremljenju so gospodarstvo, politično in vojaško pritiskali na Kitajsko samo, zlasti na nankinško vlado. Japonci hočejo spraviti pod svoje politično in vojaško vodstvo vse mongole, da jih organizirajo za svoje velike namene.

Pred tedni so pričeli Japonci novo ofenzivo, ki je šla iz mandžurskega Džehola v smeri Mongolije. Namen je bil priti Kitajski za hrbet in Rusiji v srce azijske posesti. Ves svet je pričakoval velikih dogodkov, toda topovi so nenadoma utihnili. Svet je prisluhnil temu nenadnemu molku in se spraševal, kaj se je neki zgodilo? Danes že vemo. Kitajska je kapitulirala! Vodja nankinške vlade, skoraj že legendarni maršal Čang Kajšek se je vdal vabi in pritisku Tokia in bo te dni odpotoval vanj, da z japonskimi državniki pripravi vse potrebno za prijateljsko zvezo Japonske, Mandžurije in Kitajske. Kitajska je sprejela japonske načrte. Kitajska zapušča svoje dosedanje oddvojeno stališče in se uvršča v velik mongolski blok, ki bo šel že ob ustanovitvi četrtno vsega človeštva na zemlji! Rumena rasa se je našla in je na najboljši poti, da opusti vse medsebojne razprtije, se stisne v eno samo fronto in obrne združena proti Evropi in Ameriki!

Pogoji, ki jih morajo Kitajci sprejeti, so se v Tokiu formulirali nekako tako: Kitajska ohrani svojo neodvisnost, toda prenehati mora njen notranji kaos in opustiti se mora vsako nasprotstvo do Japonske. Japonska bo dala Kitajski za izvedbo stabilne notranje organizacije politično, vojaško in denarno pomoč. Japonska sklene s Kitajsko posebno prijateljsko pogodbo, ta pa mora opustiti vsako nadaljnje naslanjanje na evropske in ameriške velesile. V zadeve Kitajske in vzhodne Azije se sploh ne sme vtikati nihče več, ki ni mongol. Tudi vsako paktiranje z Društvom narodov se mora nehati. Evropski in ameriški vojaški svetovalci in instruktorji se zamenjajo z japonskimi. Ustvari se enaka zveza tudi z Mandžurijo. Med vsemi tremi mongolskimi državami se ustvari trajen mir. Pogodba se sklene na obletnico izstopa Japonske iz Društva narodov (simbol). Maršal Čang Kajšek ve, čemu potuje v Tokio, ve kaj mora sprejeti in odobriti, to pa pomeni, da s tem soglašja in soglašja tudi vsa nankinška vlada. Ko bo ta pogodba sklenjena, bo Kitajska nehala biti faktor, s katerim bi mogel še računati kdo v primeru spora z Japonsko. Namesto tega postane instrument Japonske. Japonska pa tudi ve, kaj hoče: organizirati ves mongolski svet v treh mogočnih, disciplinirano urejenih državah, ki bodo ustva-

Senca hiše Habsburg

Avstrijski kancelar Schuschnigg potuje v Pariz in London kot agent Habsburžanov — Zanimiva slovesnost v Steenockerzeelu in v Avstriji ter na Madžarskem

DUNAJ, 21. februarja. Včeraj dopoldne je bila seja vlade, ki se je popoldne nadaljevala. Zaradi tega se kancelar Schuschnigg in zunanji minister Berger-Waldenegg nista odpeljala v Pariz opoldne, ampak šele zvečer. O sklepih seje niso znane podrobnosti, je pa vendar gotovo, da se je na njej razpravljalo o smernicah, ki naj jih zastopata kancelar in zunanji minister v Parizu in Londonu. Zelo značilno pa je, da se je po vseh zadržilih na tej seji razpravljalo zlasti o habsburškem vprašanju in je treba v tej zvezi tudi tolmачiti članek »Reichspost«. List piše, da vprašanje restavracije Habsburžanov res ni trenutno aktualno, toda avstrijska vlada si v tej zadevi noče vezati rok za vso bodočnost. Mogel bi nastati tak položaj, ki bi zahteval naglo rešitev tega problema. Zaradi tega se splošno smatra, da bosta skušala Schuschnigg

in Berger-Waldenegg prepričati mero-dajne državnike v Parizu in Londonu, da se da avstrijska samostojnost trajno zagotoviti samo na ta način, da se obnovi monarhija s Habsburžani. V tem smislu poročajo zlasti tudi češki in drugi listi.

Ker so se razširile vesti, da pripravljajo marksisti in za njimi tudi narodni socialisti za časa kancelarjeve odsotnosti nove nemire in celo vstajo, se je s strani vlade in oblasti ukrenilo vse potrebno za zagotovitev miru in reda. Izvršene so bile na Dunaju in po provinci tudi številne aretacije marksistov in hitlerjevcev. Dr. Schuschnigg in Berger-Waldenegg prispeta v Pariz danes zvečer, kjer so pa bile potrebne tudi obsežne varnostne odredbe, da se preprečijo demonstracije, ki jih pripravljajo francoski marksisti in drugi levničarji. V London bosta prispela avstrijska državnika v nedeljo popoldne. V

ponedeljek bosta gosta pri Macdonaldu. Zvečer bo dimer v avstrijskem poslaništvu, v torek pa lunch pri zunanjem ministru siru Simonu.

BRUSELJ, 21. februarja. V Steenockerzeelu je bila sinoči na gradu bivše cesarice Cite in njenih otrok velika družinska slavnost, pri kateri je prišel avstrijski legitimizem do popolnega izraza. Ob navzočnosti avstrijskih in madžarskih legitimistov je proglasil »cesar Oton avstrijski in kralj ogrski« svojega brata Roberta za »prestolonaslednika v Avstriji in Ogrski«. Nadvojvoda Robert, ki je včeraj dovršil 20. leto, je dobil tudi naslov vojvode d'Este. Istočasno so slavili legitimisti v Avstriji in na Madžarskem ta dogodek z banketi in govori o »skorajšnji vrnitvi prejšnjih časov«.

Nameni Italije v Abesiniji

POUČEN ČLANEK LISTA »VOLONTA D'ITALIA«. V NAČELU JE V ADIS ABEBI BAJE DO SEŽEN SPORAZUM.

RIM, 21. februarja. Pogajanja v Adis Abebi se nadaljujejo, vendar doslej še vedno brez uspeha. Italijanske čete se dalje odpošiljajo v vzhodno Afriko. V pri staniščih čaka cela divizija redne vojske na odhod. O nameri vlade pišejo listi zelo previdno, vendar je v tem oziru značilen članek dnevnika »Volonta d'Italia«, ki pravi, da je po kolonialnem sporazumu s Francijo zaključena šele prva faza italijanske kolonialne politike. V Afriki, kakor nikjer na svetu, ni nič stalnega in trajnega. Zaprte knjige se lahko odpro. K temu nas lahko prisilijo razne nevarnosti, zlasti pa meje, ki so že potegnjene, pa bi se mogle znova določiti. Ker politični dogodki in ekspanzivne sile zdravil narodov morejo vedno spremeniti situacijo, četudi izgleda nespremenljiva. Ves svet ve, da ima Italija preobilje ljudskih sil, manjkajo ji pa sirovine. Tudi po koncesijah, ki jih je Italija dobila od Francije, je še vedno na predzadnjem mestu v vrsti kolonialnih sil. Sedanje italijanske kolonije so preveč razbite in oddaljene druga od druge, da bi se mogle enotno organizirati in izkoriščati. Italija ne bo posegla v interese drugih kolonialnih sil, zahteva pa, da se v Afriki potegnejo severno od ravnika meje ne samo po paralelnih, ampak tudi meridianih. Samo tako bo mogla Italija ustvariti zaokrožen kolonialni imperij.

PARIZ, 21. februarja. Po zadnjih vesteh je bil na pritisk Anglije in Francije dosežen v Adis Abebi načelen sporazum med Italijo in Abesinijo, v podrobnostih pa ob-

stojajo še velike težkoče. Italija odklanja abesinsko zahtevo, naj bodo v komisiji za določitev neutralne cone tudi Švedi, Angleži in Belgijci. Abesinija pa odklanja zahtevo Italije po takojšnjem priznanju odškodnin.

Pogajanja za kandidacije

BEOGRAD, 21. februarja. V političnem položaju ni nobenih važnih sprememb. Sklepi posameznih skupin še niso dokončno napravljeni, ampak se posvetovanja in pogajanja nadaljujejo, dasi se povsod kažejo večje ali manjše težkoče. Tuji tisk posveča tem pogajanjem veliko pozornost in objavlja razne informacije o razvoju. Tudi glede kandidacij v dravski banovini še ni nobenih dokončnih sklepov.

Kramař proti Benešu

PRAGA, 21. februarja. V »Narodnih Listih« objavlja dr. Kramař članek, v katerem razpravlja o notranjem položaju Češkoslovaške in odgovarja dr. Benešu, ki se ob vsaki priliki predstavlja kot največji branilec demokracije. Dr. Kramař pravi, da se je treba osvoboditi sedanje lažidemokracije, ki ne ponižuje le parlament, ampak tudi poslance in spominja — proti volji — na svobodo tiska in govora v bivši Avstriji. Skrajni čas je, da se na Češkoslovaškem rehabilitira parlamentarizem, ker so doslej poslanci vedno pokazali, da hočejo delati in se tudi

rile vojsko sto milijonov vojakov, vojsko, ki bo nepremagljiva. Proti komu? Proti Evropi in Ameriki!

Ako se to posreči, ni vzroka dvomiti v uspeh japonske akcije, ako Čang Kajšek sporazum potrdi, je zelo malo upanja, da bi mogle evropske velesile in sile, če se prav tako ne združijo v eno samo silo, še dolgo ohraniti svojo posest v Aziji. Toda v nevarnosti bo tudi vsa Amerika, Avstralija in Afrika, pozneje morda še celo sama Evropa. Japonska podtalna akcija se čuti že sedaj ne samo v gospodarstvu, ampak tudi v poli-

tiki. Okoli Tihoga in Indijskega oceana so razpete že neštete mreže, zlasti v vzhodni Afriki. Japonska ne stoji tu samo za Abesinijo, ampak tudi za vsem azijskim življenjem, ki se je med vojno in po vojni v stotisočih zasidral v evropskih afriških kolonijah, meječih na Indijski ocean, pa tudi za afriškimi domaćini. In prav v tem času sklepata Nemčija in Poljska — zvezo z Japonsko. Cesar Viljem II. je bil nekoč klicar proti rumeni nevarnosti... -r.

zavedajo svoje dolžnosti in odgovornosti. Parlament mora dobiti med ljudstvom zopet prejšnji ugled, brez katerega ni prave demokracije.

Ločenih pogajanj ne bo

LONDON, 21. februarja. Ministrski odbor za proučevanje nemškega odgovora je sklenil po dolgih posvetovanjih, da Anglija ne ob uvedla z Nemčijo nobenih posebnih pogajanj. Vlada bo sedaj izdelala poročilo, ki ga bo v nekaj dneh predložila francoski vladi in dostavila nato v Berlin. O sklepu je poročal sir Simon tudi vladi in kakor se zatrjuje, sta samo dva ministra še vedno za ločena pogajanja z Nemčijo brez ozira na Francijo. O teh sklepih je bil Pariz že obveščen. Mimo tega je bil pri siru Simonu tudi ruski poslanik, ki je dobil zagotovilo, da bo o razvoju dogodkov stalno obveščen. Izve se, da zaht. Nemčija mimo drugega sedaj tudi še ukinitve demilitarizacije Porenja, čemur se pa Francija odločno upira, ker predstavlja Porenje del ozemlja, vključenega v locarnsko pogodbo.

POGAJANJA Z BOLGARIJO.

SOFIJA, 21. februarja. Danes sta se sešli bolgarska in jugoslovska komisija za sklenitev pogodbe o prometu in obmejnem prometu.

V LONDONU SE BOJE.

LONDON, 21. februarja. Tu gledajo na pogajanja med Japonsko in Kitajsko s skrbjo. Ako postane Kitajska orodje Japonske zunanje politike, bodo interesi Velike Britanije silno ogroženi.

WALEŠKI PRINC V AVSTRIJI.

DUNAJ, 21. februarja. Angleški prestolonaslednik je včeraj odpotoval v Budimpešto, od koder se bo vrnil v Avstrijo in obiskal Semering.

KRASIN« SPET REŠUJE.

MOSKVA, 21. februarja. Ruski parnik »Smolensk« je poslal z Ohotskega morja radiogram, v katerem poroča, da ga je zajel led in ne more nadaljevati svoje poti. »Smolensku« je odplul na pomoč ledolomilec »Krisin«. Na »Smolensku« je 80 moških posadke in mnogo potnikov.

CIKLON NA MADAGASKARJU.

PARIZ, 21. februarja. Iz Tamatave poročajo, da je na vzhodni obali Madagaskarja besnel strahovit ciklon, ki je napravil veliko materialno škodo.

Dnevne vesti

Naročen umor prevžitkarice

Pri Sv. Jakobu v Kalobju blizu Sv. Jurija ob J. ž. so našli pred dnevi mrtvo 69-letno preužitkarico Elizabeto Repčeva. Stara žena je živela pri svojem sinu Adamu, kateremu je izročila, ko se je oženil, lepo posestvo. Zaradi dogovorjene preužitkarine pa sta se pričela kmalu prepirati mati in sin, ki ji je večkrat zagrozil s smrtjo in je bil tudi obsojen na hujšo kazen. V zaporu se je seznanil z nekim Polenikom, ki je služil zadnje čase pri niem za hlapca. Usodnega dne

je šla Repčeva v mlin, sin se je bil odpravil nekam daleč po bučno olje, doma pa je ostal hlapec. Ko se je Repčeva v mraku vračala iz mlina, je bila napadena in ubita. Ljudski glas, pa tudi varnostna oblast, je takoj osumila umora hlapca Polenika, ki je brez sledu izginil. Za njim je bila izdana tiralica, ki jo je prejela tudi mariborska policija. Nekateri so namreč videli morilca na poti proti Mariboru.

Iz zdravniške službe. V imenik zdravnikov zdravniške zbornice za našo banovino je vpisan dr. Janez Turin s sedežem v Mariboru.

Sprememba rodbinskega imena. Banska uprava je dovolila Gustavu Minariču, rojenemu na Pobrežju in pristojnemu v občino Sv. Marjeta ob Pesnici, spremembo imena Minarič v Kac, Mirku Jevšenaku, pristojnemu v Loče, pa spremembo imena v Matašič.

Nesramno izzivanje. Ko je preteklo nedeljo popoldne stopil v avtobus na Kralja Petra trgu neki potnik, je nahrulil šoferja v nemščini: »Warum warte ich schon so lange, ich werde mich beschweren.« Na te besede mu je šofer mestnega avtobusa prijazno objasnili v slovenščini, da vozi avtobus na Pobrežje ob 13.10, ob 14.10 itd. Potnik pa se s prijaznim odgovorom ni zadovoljil in ga je ponovno nahrulil: »Sie haben mit mir deutsch zu sprechen, wenn Sie sehen, dass ich ein Fremder bin.« Šofer mu ni več odgovoril. Ko pa je ustavil vozilo pred pokopališčem, mu je potnik zagrozil: »Sie werden noch gerne deutsch sprechen, denn mein Schwager ist ein Gemeinderat.« Nekateri potniki so se zgražali nad samopašnim obnašanjem tujca, ki ni imel na čelu zapisanega, da je tujci Nemeč. Pričakujemo pa, da bo »Schwager Gemeinderat« poučil svojega svaka, ki je prišel preko meje k nam, da žive na tem koščku zemlje Slovenci.

Zakrknjenost. Scherbaumova parna pekarna v Mariboru še po 15 letih našega osvobođenja pošilja raznim svojim odjemalcem cenike in dobavnice v nemškem besedilu. Bil bi že skrajni čas, da si nabavi Scherbaumova pekarna slovenske cenike in dobavnice!

»Kupuj domače blago.« Mariborski oblasni odbor Narodne obrane je te dni razposlal raznim mariborskim trgovcem in obrtnikom lične tablice z napisom »Kupuj domače blago«. Kakor druge države, tako moramo tudi mi intenzivno propagirati konzum domačih izdelkov in domačega blaga ter na ta način podpirati svojo domačo industrijo in obrt. Narodna odbrana apelira na vse, ki so tablice prejeli, naj jih razobesijo na vidnem mestu, morebiti celo v izložbenih oknih, drugi pa na vidnem kraju v svojih poslovnih prostorih. »Kupuj domače blago« mora biti parola slehernega našega konzumenta.

Kje bodo volili delavci in uslužbenci letavnic drž. žel. Volilni zakon predvideva, da volijo pri volitvah v narodno skupščino državni nastavljeni v tisti občini, v kateri opravljajo svojo službo. Zadnje dni pa se je med volilci pojavilo vprašanje, kje bodo volili delavci in uslužbenci drž. žel., ki leže na mestnem območju? Doslej za nje niso bila predvidena v mestu volišča. Če bo banska uprava zahtevala, da morajo voliti v mestu, bo konskripcijski urad takoj ustvaril še nekaj novih volišč, in zadeva bo rešena.

Znižana vožnja. Prometni minister je dovolil polovično vožnjo na drž. žel. vsem udeležencem gostilničarskega in hotelirskega kongresa, ki bo v Zagrebu v času od 14. do 17. marca t. l. Znižana vožnja velja od 12. do 19. marca na vseh progah državnih železnic.

Rubežen za plačani davki. Te dni je presenetil eksekutor nekega mariborskega meščana z rubežnjko za davek, ki ga je že plačal. K sreči je še hranil pobotnico nakaznice. Kaj bi bilo, če bi jo bil odvrget ali izgubil? Potrebna bi bila pač malo boljše evidenca o tem, kdo je svoj davek že plačal in kdo ga še ni!

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en- do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice.

Če se kmetje pritožijo. Trije kmetje iz ljutomerske okolice so se pismeno pritožili finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani zoper davčno upravo v Ljutomeru. V svojih pritožbah so navajali neke dokaze, zaradi katerih jih je sedaj obtožilo mariborsko državno tožilstvo in bodo imeli precejšnje sitnosti.

Kolavdacija Delavskega azila. Prihodnji teden bo v torek brez posebnih slovesnosti izročena svojemu namenu nova zgradba Delavskega azila v Gregor čičevi ulici.

Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo, gnojenje, pomlajenje in precepljanje sadnega drevja bo 4. in 5. marca t. l. na banovinski vinarški in sadijski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Enodnevni tečaj o rezi v vinogradu se na splošno željo vinogradnikov ponovi v soboto, dne 2. marca t. l. na banovinski vinarški in sadijski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Kongres nacionalnega delavstva. Za kongres nacionalnega delavstva, ki bo 7. in 8. aprila v Celju, je prometni minister dovolil polovično vožnjo po železnici. Kongresa se bo udeležilo nacionalno delavstvo iz vse države in je prevzel pokroviteljstvo minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Drago Marušič. Prispeli pa bodo na kongres tudi Čehi.

Krajevna organizacija za II. mestni okraj bo imela drevi ob 20. uri v klubski sobi kavarne »Jadrana« svoj občni zbor. Člani in somišljeniki, pridite v čim večjem številu!

Krajevna organizacija JNS za V. okraj ima občni zbor 23. t. m. ob 20. uri v telovadnici šole na Ruški cesti. Člani in somišljeniki, pridite v čim večjem številu!

Krajevna organizacija JNS na Pobrežju ima redni občni zbor v soboto, dne 23. februarja 1935 ob 19. uri v mali dvorani gostilne gosp. Renčlja na Pobrežju. Na občnem zboru bo podal svoje poročilo narodni poslanec gosp. Anton Krejčič. Vabimo članstvo, somišljenike in volilce, da se občnega zbora v čim večjem številu udeležijo! — Odbor.

Društvo zasebnih in autonomnih nameščencev v Mariboru poziva vse svoje članstvo, ostalo nameščenstvo ter trgovske pomočnike, da se udeležijo javnega zborovanja, ki bo v soboto, dne 23. februarja t. l. ob 20. uri v zgornji dvorani hotela »Orel«, kjer se bodo obravnavala važna vprašanja pokojninskega zavarovanja in bolniškega zavarovanja nameščencev. Pridite vsi polnoštevilno na shod!

Danes zvečer: ekspedicija na Himalajo! Drevi ob 20. uri predava v veliki Unionski dvorani slavni raziskovalec in udeleženec zadnje himalajske ekspedicije, ki je l. 1934. doživela tako tragični konec g. Peter Aschenbrenner o doživljajih na tej ekspediciji. Predavanje bo spremljano z mnogoštevilnimi originalnimi skioptičnimi slikami. Ne pozabite torej; danes ob 20. uri v Unioni!

Ljudska univerza v Mariboru. V petek, dne 22. t. m. predava g. univ. prof. dr. Pevalek iz Zagreba o svojem potovanju iz zahodnega Alžira v Saharo. Na podlagi mnogih lepih skioptičnih slik bo razkazal napol evropeizirana mesta, domače naselbine in pokrajino. Potem nas popelje v Saharo samo in nas seznanja s strahotno samoto neskončne puščave in z

življenjem živali in rastlin v tamkajšnjih redkih naselbinah. V ponedeljek, dne 25. februarja predava g. docent dr. B. Škerl iz Ljubljane o rasah in o rasizmu.

Ljudje, ki so bolni na žilodolnih, ledvičnih in kamnih v mehuruju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnava jo leno delovanje črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Možje zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno, skrajno prizanesljivo delujoče salnično odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Matneje Zveze kulturnih društev vsako soboto in nedeljo smo zasledovali s prav kritičnim očesom. Priznati moramo, da nam jako ugajajo. Ni sicer nič novega pod solncem, vendar ne škodi, in spomin se oživlja, če se vidi večkrat kak film. Kakor čujemo, bo v prihodnjih dneh predvajala ZKD prav lepe filme. Eden od teh bo »Predor« (Tunc). Prirejen je po glasovitem romanu Kellermana. Ker so cene jako nizke, si vsak lahko ta lepi film ogleda. Predvajal se bo samo v soboto ob 14. in nedeljo ob 11. uri v »Grajskem kinu«.

Povečanje prostorov javne kuhinje. Ker se je Borza dela preselila v svoje nove prostore v poslopje Delavskega azila, so se odstopili stari prostori mariborski Javni kuhinji, ki bo svoj obrat razširila in modernizirala. Za adaptacijo prostorov je prispevala svoj obulub tudi mestna občina mariborska.

Ob petkih in svetkih lahko pripravljate »Jajnine«. Primerne so k vsaki omaki. Pripraviti se dajo s seseklanimi ostanki pečenke, k'obase, s salato, fižolom, ali kot vloga v postno in mesno juho. Jajnine požahrtijo vsako jed.

Lahki, čisti bencin izven kartela pri tvrdki Motoroil v Mariboru, Kralja Petra trg 4, Din 7.— za liter. Kupujte pri domači tvrdki. Dol s kartelom!

Z letalom po ogromno dedščino. Ljubljanski arhitekt ing. Emil Franc je bil te dni obveščen, da je umrla v Montevideu neka Emilija Piria, rojena Franc in zapustila ogromno premoženje, ki je ocenjeno v naši valuti na približno pol milijarde dinarjev. Tudi je naš konzulat v Buenos Airesu naročil naši bankski upravi, naj obvesti inž. Franca, ki naj se po možnosti sam zgloši pri sodišču pri Montevideu in naj prinese s seboj vse potrebne dokumente. Srečen dedič se je takoj odpravil na pot in odletel preko velike luže z letalom po težke milijone.

Belo kugo nazivajo moralisti odpravo človeškega plodu in ji pripisujejo vsemogoče posledice. Zaradi takega greha se je morala včeraj dopoldne zagovarjati pred mariborskim malim kazenskim senatom tudi neka 28-letna natakara M. R. iz Ptuj, ki je bila obsojena na štiri mesece zapora, pogojno na dve leti.

Obsojen vtomilec. Ko se je Tone Gerlič, rodom iz Slovenskih gor, izučil za umizarja, je nekaj časa pošteno živel. Pri svojem mojstru ni dobil dela, zato je moral v svet, kjer se je popolnoma pokvaril. Po letih se je spet priklatil v svoj rojstni kraj in se preživljal na račun pristojne občine. Pošteno delo mu ni dišalo, zato je pričel krasti. Lani v avgustu je neke noči vlomil v stanovanje posestnika Franca Fornecija in mu odnesel raznega blaga v vrednosti 2.000 Din. Zaradi vloma se je včeraj zagovarjal pred sodiščem in odločno vse tajil. Toda sodišče ga je spoznalo za krivega na podlagi dokazov, ker so orožniki našli pri njem več ukradenih predmetov, ki so bili last posestnika Fornecija. Obsojen je bil na 8 mesecev strogega zapora.

Krvave posledice vesele družbe. Na Martinovo so lani v neki gostilni v Pervencih obhajali ob gosi in novem vinu praznik sv. Martina. Nikdo izmed vesele družbe ni takrat slutil, da se bo vesele martinovanje končalo pred sodiščem. Okrog polnoči je prišla pred gostilno večja družba fantov in nastal je prepir. V prepir se je vmešal tudi 22-letni posestnikov sin France Šterbal, ki je pričel mahati z odprtim nožem na vse strani. Ker je takrat hudo ranil dva fanta, so ga včeraj sodniki zašili na 6 mesecev strogega zapora.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 21. februarja ob 20. uri: »Veseli kmetič.« Red D.
Petek, 22. februarja: Zaprtó.
Sobota, 23. februarja ob 20. uri: »Profesor Žič.« Premiera. Red B.
Nedelja, 24. februarja ob 15. uri: »Okence.« Znižane cene. Ob 20. uri: »Veseli kmetič.«

V soboto dramska premiera! Uprizore »Profesorja Žiča«, trodejansko tragikomedijo zagrebškega dramatika; zdravniška dr. Miroslava Feldmana. Feldman uživa v novejši jugoslovanski dramatik velik sloves ter so njegova dela, ki jih odlikujejo zanimivi sižeji in spretna odrska obdelava, prodira tudi že v tujino. Tudi »Profesor Žič«, ki je prav sedaj na repertoarju skoro vseh jugoslovanskih gledališč, ima zelo zanimivo vsebino. Mariborsko uprizoritev je nastudiral J. Kovič, ki nastopi tudi v naslovnih ulogih.

Nedelja v mariborskem gledališču. Popoldne ob 15. uri ponove zabavno veseloigro češke pisateljice O. Scheinpflugove »Okence«. Mnogo je tu humorja in zapletenih komičnih situacij, ki se jim moraš od srca nasmejati. Veljajo **znižane cene.** — Zvečer uprizore prvič v nedeljo Fallovo opereto »Veseli kmetič«. Ob premieri so to izvrstno opereto sprejeli z odkritim navdušenjem ter je to nedvomno največji operetni uspehi letošnje sezone. Režija je Harastovičeva. Naslovno u'ogo igra P. Kovič.

KINO

GRAJSKI KINO

Od danes četrtka dalje milijonski vefilm

„PEER GYNT“

Hans Albers.

Kino Union. Danes misteriozni, velenapeti film »Muzej živih lutk«.

Napad iz zasede. V Brezulah so včeraj trije neznaní moški napadli 20-letnega delavca Konrada Lončariča. Eden napadalcev je celo z lovsko puško streljal nanj in ga nevarno obstrelil. Nezvestnega so morali Lončariča takoj spraviti v mariborsko bolnišnico. Napadalce, ki so izginili brez sledu, pa iščejo rački in cirkovski orožniki.

Huda nesreča v mežiškem rudniku. Včeraj popoldne se je v mežiškem rudniku pripetila huda nesreča. Pri prevažanju rude je bil zaposlen 32-letni kopač Josip Kunc. Ko je basal rudo v voziček, mu je iz višine rova zgrmel na nogo težek kamen in mu jo zdobil v kolenu. Prepeljati so ga morali takoj v bolnišnico.

Nezgodna kronika. V Pobrežju pri Konjicah se je pripetila predvčerajšnjim 4-letni posestnikov hčerki Marici Gosnikovi huda nesreča. Deklica je padla in si dvakrat zlomila levo roko. V Dobravcih pa je doletela nekoliko milejša nezgoda 5-letno posestnikovo hčerko Darinko Berglezovo, ki je padla po stopnicah in si zlomila desno roko. V Tattenbachovi ulici stanujoča 36-letna dežnikarica Elza Pečnikova pa se je zbodla pri delu tako nevarno v levo roko, da je morala iskati zdravniške pomoči v bolnišnici. Tja so pripeljali tudi iz Delavske ulice 31-letno zasebnico Marijo Zupančevó, ki si je pri delu nevarno poškodovala desno roko. V Lenu pa se je hudo ponesrečil 46-letni kovaški pomočnik Karl Vertič. Padel je na poledenih tleh in si zlomil desno roko.

Jadranska svetilnica na grobu našega kralja. Jadranska straža bo postavila nad grobom našega blagopokoinega kralja svetilnik, ki bo večno svetil. Osrednji odbor Jadranske straže v Solitu je že razpisal natečaj za izdelavo takega velikega svetilnika.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 3 stopinje C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 1.4 stopinje C pod ničlo; barometer je kazal pri 14 stopinjah 736, reduciran na ničlo pa 734; relativna vlaga 83; vreme je jasno in tiho. Vremenska napoved: menjajoče se oblačno, ponoči mráz, podnevi pa dvig temperature.

Pereč problem naše vasi

BOLNIŠKO ZAVAROVANJE NAŠEGA KMETA.

Ko sem te dni v dnevnem časopisju čital poročila o zasedanju banovinskega sveta, me je pri razpravi o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje zlasti zanimalo, ali bo kdo vsaj načelno načel vprašanje, kako izboljšati zdravstvene prilike na naši vasi. Saj ni dvoma, da dravska banovina v tem pogledu, zlasti kar se tiče zdravstvenega pouka, zgradb Zdravstvenih domov, zgradb vodovodov in sploh asanacije našega podeželja stori silno mnogo. Tudi v pogledu preskrbe siromašnih v bolnišnicah, v zdraviliščih za jetične, v pogledu brezplačnega zdravljenja potom banovinskih zdravnikov itd. so žrtve banovine velike in se bodo z novim proračunom še zvišale. Vse to je v redu, in morda nobena druga banovina ne more pokazati na le prilično enake podvige v pogledu pospeševanja narodnega zdravja.

In vendar je eno vprašanje še vedno odprto. Tekom zadnjih treh let sem imel izredno mnogo prilike in možnosti, da sem proučeval položaj našega kmeta, tudi onih takozvanih boljše situiranih kmetov, ki po dosedanjih predpisih ne morejo biti deležni ne brezplačnega niti v cenah znižanega zdravljenja bodisi v bolnišnicah bodisi pri banovinskih zdravnikih. In vendar sem prav pri teh nalezih na stotine primerov, da so člani takih »boljših« kmečkih rodbin oboleli, pa jim poglavar družine ni mogel preskrbeti ne zdravnika in ne zdravil, ker vladajo danes med našim kmečkim ljudstvom tako težke ekonomske prilike, da mnogokrat v dobrih kmečkih hišah nimajo ne vžigalic in ne soli, ker ne morejo od nikoder dobiti denarja. Če je to primer — in takih primerov je mnogo! — pri boljše situiranem kmetu, kaj naj poročem šele o našem povprečnem, malem kmetu, ki so v naši dravski banovini v ogromni večini in ki se v primeru potrebe gotovo ne morejo posluževati zdravniške pomoči. Zakaj zdravniški honorarij so razmeroma še vedno zelo visoki, za 75% našega kmečkega naroda nedosegljivi, in pomenijo pri kaki resnejši in dolgotrajnejši bolezni, v kateri je treba veliko zdravniške pomoči in veliko zdravil, nedvomno gospodarski ruin zlasti malega kmeta.

Vse to so razlogi, ki kriče po reformnih korakih v pogledu zdravniške preskrbe našega kmečkega človeka. Ni čuda, če se o tem vprašanju razpravlja na konferencah in občinih zborih raznih kmečkih stanovskih organizacij, in na zborovanjih in kongresih zdravnikov. Ta zborovanja in kongresi zdravnikov, ki so bila sprejeta tudi zadevna resolucija. Tudi na lanskem državnem kongresu zdravnikov na Bledu so bili stavljeni

o tem vprašanju razni predlogi, in se je vršila o njih tudi razprava, vendar do konkretnih sklepov ni prišlo.

Med tem pa, ko v naših krajih šele razpravljamo o problemu, ki je nedvomno eden najbolj perečih socialnih problemov naše vasi, kako zasigurati vsakemu kmetu in vsakemu članu njegove rodbine zdravniško pomoč, so kmetje v Srbiji in drugih južnih delih države to vprašanje začeli reševati, ne da bi čakali na kakšne ukrepe države ali banovine, na podlagi samopomoči, na zadrugni osnovi. Zakon o zdravstvenih zadrugah od 30. dec. 1930 je našel v teh delih naše države polno razumevanje. Prve zdravstvene zadruge so bile v Srbiji osnovane že l. 1922. na tej osnovi, da so svojim članom omogočale, proti gotovim rednim prispevkom, ali brezplačno zdravljenje pri zadržnem zdravniku ali pa plačilo zdravniških stroškov in njih kreditiranje članom, ki je ta kredit lahko odplačal v mesečnih obrokih. Nekatere teh zadrug so se tekom časa tako močno razvile, da so nastavile po več zadržnih zdravnikov, si ustanovile lastne lekarne itd. Od 10 zdravstvenih zadrug l. 1922 je njih število naraslo do l. 1930 na 53, od tega leta naprej pa, ko je izšel že navedeni poseben zakon o zdravstvenih zadrugah, do lanskega septembra na 119. Razširile

so se v tem času ne samo po Srbiji, ampak tudi po Vojvodini, Bosni in Dalmaciji. Vse te zadruge so združene v posebni Zvezi, s sedežem v Beogradu, ki ima zopet podzveze v Novem Sadu in Zemuniku (severna Dalmacija). Zadruge pa so vzele v svoj delokrog tudi razne druge naloge: zdravstveno prosvetljenje vasi, zaščito dojenčkov, dece in mater, ustanavljanje Dečjih zavetišč, pobiranje kužnih bolezni, malarije in sifilisa, zavarovanje za primer smrti, asanacijo vasi, zgradbe zadržnih Zdravstvenih domov, zgradbe vodovodov, umetnih gnojišč itd. Naravno da uživajo te zadruge velike ugodnosti, ter imajo pravico do brezobrestnih posojil in podpor iz javnih kreditov. Zveza zdravstvenih zadrug ima stalno podporo iz proračuna ministrstva za narodno zdravje.

Ni dvoma: take-le zdravstvene zadruge bi bile najprimernejša in najrealnejša oblika ureditve zdravstvene oskrbe našega kmečkega prebivalstva tudi pri nas, pa bi bilo treba, da bi i kr. banska uprava in sreski sanitetni referenti i banovinski in občinski zdravniki nastopali iniciativno v smeri izgradnje bolniškega zavarovanja našega kmečkega ljudstva na osnovi zdravstvenih zadrug. Prav zaradi tega sem pričakoval v banovinskem svetu kako besedo v tem pogledu. Je to pereč socialni problem naše vasi — in treba bo lotiti se ga z vso resnostjo!

V. S.

„Naša krila“ v poletu

OBCNI ZBOR OBLASTNEGA ODBORA AEROKLUBA. V JADRALNEM LETALSTVU SMO PIONIRJI. KAJ JE S HANGARJEM IN AERODROMOM?

V torek zvečer so se v »Grajski kleti« zbrali delegati aeroklubov, ki so včlanjeni v mariborskem oblastnem odboru, k rednemu občnemu zboru, ki se je vršil ob skoraj polnem številu delegatov. Navzoči so bili med drugim sreski načelnik za mariborski desni breg, Milan Makar, magistratni direktor Rodošek, generalni tajnik centralne uprave Dušan Marković ter celiska delegata Veble in Schmidich.

Po uvodnih form. je predsednik dr. Josip Tomišek podal obširno poročilo o delovanju v preteklem letu. Omenjal je težkoče, s katerimi se mora oblastni odbor boriti v izvajanju svojega programa. V začetku lanskega leta je mariborski klub dobil na razpolago staro letalo znamke »Brandenburg«, ki ga pa je komisija v Zagrebu pridržala, ker je spoznala, da je aparat nesposoben za vsako letenje. Glede preureditve hangarja in aerodroma se je oblastni odbor znašel na zelo omahljivi točki. Pač pa sme biti Maribor pomoh na to, da se v jadralnem letalstvu lahko ponaša s pionirstvom. Idejni vodja inž. Cijan in akademik Humek sta s tovariši akademiki zgradila jadralsko vzorcu »Zögling«. Ob priliki Mariborskega tedna je bila razstava naših jadralskih

Dve jadralski skupini sta, in sicer mariborska (akademsko), ki ji načeluje g. Kralj in ki ima svojo delavnico v Scherbaumovemu mlinu ter studenska, ki ji načeluje g. Lešnik, ki daje skupini na razpolago svojo delavnico. Klub ima poleg »Kobilice«, ki je registrirana, še »Vrano« za večje leto. Vežbe so se vršile ob prostih dneh na Teznm ali na smuški skakalnici pri Betnavi. Izprašanih jadralskih pilotov je v našem področju devet.

Blagajniško poročilo je podal g. ravnatelj Loos. Razen nizke članarine in toletne podpore od mestne občine mariborske v iznosu 1000 dinarjev ni imelo društvo nobenih rednih dohodkov. Vendarle pa je moglo iz rezerv podpreti motorno letalstvo z 8.000 Din. jadralsko pa z 10.000 Din. Predsednik dr. Tomišek je izrekel marljivemu blagajniku toplo priznanje za vestno delo.

Po poročilih celjskega delegata g. Vebleta in gg. Klubučarja in Schmidichena (Celje) v imenu nadzornega odbora so bile volitve, pri katerih se je soglasno izvolil sledeči upravni in nadzorni odbor. V upravnem odboru so: dr. J. Tomišek, Milan Makar, B. Pogačnik, J. Loos, M. Feldin, I. Roglič, M. Podliesnig, F. Pivka, J. Papov, I. Koss, S. Podboj, F. Am-

brož, T. Kralj, A. Lešnik, A. Veble (Celje), L. Ropas (Celje), F. Rodošek, I. Baran, D. Tomšič, dr. Fischer, inž. Cijan, inž. Šoštarčič, F. Potočnik, K. Ziegrosser, dr. Rapotec in R. Šepec. V nadzornem odboru so: dr. F. Lipold, D. Klubučar, dr. I. Senekovič, dr. J. Leskovar, Gj. Petrovič, dr. F. Attens, dr. F. Schaubach, I. Lettner, I. Žaložnik, U. Kasper, P. Trbojevič in M. Schmidichena (Celje).

Potem, ko so se pri slučajnostih obravnavale nekatere aktualne društvene zadeve, je predsednik dr. J. Tomišek ključil občni zbor.

Pes rešitelj gospodarja

Posestnik Ivan Daferner v Račah ima zvestega in hudega psa. Ko se je nekega večera pretekli teden vračal pozno zvečer proti domu, sta ga brez vsakega vzroka napadla brata France in Jože P. Oborožena sta bila s palicami. Ko pa je pes, zvesti čuvaj svojega gospodarja, opazil kritično situacijo, se je zagnal za vso besnostjo v napadalca in ju prepodil ter tako rešil gospodarja. Imel pa je posestnik Daferner smolo tisti večer. Podal se je v gostilno in tam kvartal z nekim svojim znancem. Na vratih sta se zopet pojavila napadalca in pes ju je takoj opazil ter pričel renčati. Nastal je prepir in pretep, v katerem se je najbolj odlikoval hudi kosmatinec. Razkačen se je zapodil med goste, ki so metali v njega steklenice in kozarce. Hudo je ugriznil gostilničarjevo ženo in tudi več drugih oseb, ki so morale vse poiskati zdravniške pomoči. Vse Rače govore danes o hudem Dafernerjevem psu, pred katerim bodo imeli ljudje odslej naprej še večji »rešpekt«.

Radio

Radio Ljubljana. Spored za petek, 22. t. m. Ob 11: šolska ura; 12: igračke na ploščah; 12.50: p. oročila; 13: čas, overture na ploščah; 18: versko predavanje; 18.20: radio-orkester; 18.40: literarna ura; 19: radio-orkester; 19.20: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos iz Zagreba; 22: čas, poročila, radio-orkester.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Štirinajsti dan zrebanja V. razreda, 29. kola, dne 20. februarja so bili izžrebani sledeči dobitki:

Din 30.000	64801;	—	Din 10.000	1248	14037
9796	16728	25062	25300	46417	51458
58442	63689	63917	64678	65131	65320
98075;	—	Din 8000	98	9846	16403
19604	20830	35203	37105	46057	46679
49311	61854	62432	63154	72405	86688
97227	99031;	—	Din 6000	6042	9961
20250	37308	52860	65842	57183	58066
60828	68746	69923	70361	70749	78033
83100	92803;	Din 5000	992	19244	35527
50567	54052	55840	61080	63270	66576
68818	70239	71436	75773	83014	84612
87905	91801	99201;	—	Din 3000	557
6969	7430	10722	12728	12759	16376
23682	25003	31236	39944	53114	55645
56723	57198	74327	81156	94701;	—
Din 2000	2708	12185	14170	20556	34980
40609	41892	42332	43771	45698	55364
66506	79058	79591	79862	81883.	

Bančna poslovavnica BEZJAK, Maribor. Gosposka ulica 25.

Kulturne vesti

Nova knjiga Tiskovne zadruge

Ivan Olbracht: Hajduk Nikola Šuhaj. Roman.)

(Preložila B. Borko in O. Berkopec. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani, strani 256. Opremlj. ing. arch. Dom. Sejanjnik.) V tem mojstrskem romanu prikaže eden najodličnejših sodobnih čeških pisateljev hajduško življenje in smrt vojaškega begunca Nikole Šuhaja, ki je med vojno in nekaj časa po vojni obvladoval podkarpatske gozdove. Dostižljiva dovolj podkarpatske gozdove. Dostižljiva preprostega ljudstva je že sedaj obdala njegov lik z legendami. Nikola Šuhaj je postal junak, o katerem pojo pesmi. Pisatelj je postavil Šuhajevo usodo v okvir romantično divje pokrajine, v kateri še živi paganski bog z vilami in čarovnicami. Skrivnosti in lepote podkarpatskih pragozdov, življenje kulturno in gospodarsko zaostalega ljudstva, ki se trdovratno oklepa starih navad, šege Židov, ki žive v tej pokrajini podobno kakor galitski Judje, vse to je dobilo v Olbrachtovi pravgi pripovednici, ki je iz te snovi ustvaril nepozabni roman. Posebno

zanimiv je opis prevrata v planinski vasi; krasne so slike iz narode; napeto je opisano zalezovanje hajduka Šuhaja, tega samotnega risa podkarpatskih gozdov. »Hajduk Nikola Šuhaj« je doživel v češkem izvirniku v treh letih devet izdaj in je bil do danes preveden v osem jezikov. Tiskovna zadruga ga je izdala v okusni, kar salonski opremi.

Slovensko dekle prinaša na ovitku nova številka ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo »Naš val«, ki po pravici zasluži vso našo pozornost, saj je naš edini bogato s slikami opremljeni tednik, ki objavlja stalno zanimive beletristične prispevke naših najbolj priljubljenih pisateljev, nove igre za naše podeželske odre, izredno zanimiv in od številke do številke bolj privlačen Catinijev roman »Emilio Benenini«. — Nova številka nas uvaja v mednarodni prenos ljubljanske oddajne postaje in prinaša slike na tem koncertu sodelujočih skladateljev Gallusa, Adamiča, Lajovica in Tomca, sliko zbora Glasbene Matice in zborovodje Mirka Poliča. Seznani nas s koncertom pevskega društva »Sava«, z zakonom o pobijanju radijskih motenj in s spremembami predpisov o radiofoniji. Filmski del govori o

ruski filmski produkciji, slike nam kažejo izredno zanimive prizore iz ruskih filmov »Pastir Kostja«, »Potemkine«, »Pe sem na Volgi«, »Matij«, »Trije tatovi« itd. — Izredno posrečena je v »Našem valu« na novo uvedena kulturna kronika, ki nas v slikah seznanja z vsemi važnimi dogodki. Tokrat so zastopani v kulturni kroniki Bratko Kreft, Lindevit Mrzel, Jože Vomberger in prizori iz ljubljanskih razstav in šentjakobskega odra. V zbirki portretov spoznamo slovenskega delavskega pisatelja Toneta Čufarja, katerega komedija »Ameriška tatvina« prične v kratkem izhajati v »Našem valu«. Ivan Vuk je prispeval prijetno črtico iz Prekije pod naslovom »Pol štiri« prof. dr. Kolarič nadaljevanje tečaja za nemščino, nadaljuje se radijska tehnika in beleške iz radiofonije, gledališkega filmskega in moderne sveta. V modni prilogi najdemo nove osnutke pomladanskih čeveljčkov, nove motive na torbicah in nove osnutke pomladanskih oblek, katere prispeva »Našemu valu« duhajski modni strokovnjak Willy Ungar. Redakcijski del zaključuje dve čudovito lepi sliканci »Zimske lepote« in »Bele opojnost«. — Na posebni 12 strani obsegajoči prilogi najdemo pregledno ure-

jene sporede vseh važnih evropskih oddajnih postaj.

Šortljevi »Blodnji ognji«. Preteklo soboto je bila v ljubljanski drami krstna predstava Iva Šortljeva drame »Blodnji ognji«, ki je doživela prav tako lepo priznanje pri občinstvu, kakor pri kritiki. Vsi kritiki (Govekar v »Slovenskem Narodu«, Mrzel v »Jutru« in Koblar v »Slovencu«) so si edini, da pomeni Šortljeva drama, ki je zajeta naravnost iz perečih problemov sedanjosti, močan uspeh in zasluži vse priznanje. Govekar pravi v »Slovenskem Narodu« celo, da je prepričan, da bodo prišli »Blodnji ognji« na vse naše gledališke odre in seveda celo preko mej Jugoslavije. Koblar pa pričakuje po tej drami od avtorja še novih odskih del, ki naj izpolnijo vrzel v našem dramskem slovstvu sedanjosti. Krstna predstava, ki jo je pripravil kot režiser Milan Skrbinšek, je pa tudi režijsko in igralsko izvrstno uspela. Občinstvo je priklicalo navzočega avtorja ponovno pred zastor. »Blodnje ognje« uprizori v kratkem tudi naše mariborsko gledališče, Mariborskemu avtorju k njegovemu uspehu naše čestitke!

Spominjajte se CMD

Alphonse Daudet:

GREH ŽENE

ROMAN.

16

In ker sta on in Rosina poznala njeno skrivnost, se je morala pred njima pretvarjati, ko da med njo in Rosino ni ničesar. Tako je pričakovala, da bo škandal tedaj ali pozneje, nekoč pa prav gotovo razkrit po indiskreciji ali iz zlobe. Zato se je odločila in napisala dragemu: »Kadar boš hotel.« Odgovor: »Jutri zjutraj ob petih pri vratih v gozd.«

Zadnji dan njenega bivanja v Uzellesu je bil enak vsem prejšnjim. Zvečer se je šahiral in sviral po stari navadi in točno ob desetih so šli vsi spat; med tem ko je Richard ležal, je ona v toaletnem kabinetu napisala nekaj vrstic svoji tašči, opozarjajoč jo, da odhaja brez denarja in kovčega, torej samo z ono obleko, ki jo ima na sebi. »Ko ste me vzeli, nisem imela ničesar, in prav tako brez vsega tudi odhajam... Bila sem v ječi in sedaj bežim iz nje...« Rosini je dala na njeno veliko začudenje svojo novo sviteno obleko.

»Gospa mi to poklanja?«

»Da, hranite!«

Naposled je legla čisto mirno in spala do zore, vse do moževega odhoda na lov na ribe; točno ob petih je bila pri

vratih parka, katera je našla na stežaj odprta in pred njimi ne pričakovano kočijo, marveč vrtnarski voz, na katerega so vrtnarji nakladali košare, polne sadja in zelenjave.

Lydijin prihod jim je bil ko strela z jasnega neba. Voz je izginil v gozdu, vrtnarji pa so se razbežali na vse strani po parku; tik vrat na travi je ostala le ena sama kočara. Kako bi se bila begunka smejala, ko trenutek ne bi bil tako dramatičen. Toda Lydija se je požurila h kočiji, katero je spoznala po kolesih in grbih, dasi je bila skrita pod drevjem. A tedaj ji je nenadoma zastavil pot klatež, ki je skočil pred njo iz jarka. V raztrganem in zamazanem človeku, z brado polno mahovine, je spoznala strica Georgesa, strašilo njene mladosti. Tako se je odločila izročiti mu pismo za taščo: »Odnesi to v hišo!«

Držeč pismo med prsti, se ni niti gnil, ampak je nagnivši glavo na stran zastavil pot temu lepemu bitju, gledajoč jo s svojimi bleščočimi očmi vsu rožnato v rožnati zori. Misli je, da čaka na plačilo, pa je dejala: »Nimam denarja, plačali ti bodo oni tam.« Klatež pa je kakor

da je ni razumel, dalje stal pred njo in pregibal ustnice, izza katerih vendarle ni bilo glasu. Šele takrat, ko ga je mlada žena sirovo smila v stran in odšla, se je zgenil ter napotil v nasprotno stran in iz njegovega grla se je čulo zamolklo hropenje in čudno ihtenje.

IV.

Nasproti gradu in na oglu corbeilske ceste ter neke steze, ki je vodila iz vino grada proti reki, je stal tik pri zidu starega parka vsem, ki so kdaj hodili tam mimo, dobro znan studenec z na verigo privezanim vrčem. Ko se je Richard pred dramil iz svoje letargije, o kateri sam ni vedel kako dolgo je trajala, je bil prvi glas, ki ga je slišal, žvenket onega vrča, ki ga popotnik, ko se napije, vrže v stran. Nasmešnil se je temu še izza otroških let znanemu zvoku, odprl oči in opazil s svoje postelje v onem polmrazu sobe s spuščeni zastori na belem stropu, ko na platnu laterne magice, mikroskopično senco nekega popotnika, ki si je zadeval na pleča svojo vrečo, ko se je bil pri studencu odpočil.

»Ah, cesta!« je dejal Richard glasno, srečen ob spominih, ki mu jih je budila.

Toda tisti hip se je spomnil tudi svoje nesreče. Obšla sta ga groza in neki čuden strah, da je z otroškim gibom zaprl oči, da bi se vrnil v nezavest, v pozablje nje vsega; a tudi z zaprtimi očmi je videl in s pod odejo stisnjenimi ušesi je sli-

šal vedno eno in isto grdo stvar, videl in slišal svojo mater, kako mu kliče na začetku drevoreda:

»Tvoja žena je odpotovala!«

Čudno protislovje je tičalo v tem prostem in dobrem, a obenem tudi vsem nagonom vdanem človeku, da tedaj še ni čutil tiste ljubosumnosti, zaradi katere je pozneje toliko trpel in bo služil kot tip za to studijo; vsaj v tistem hipu še ni čutil ostrine krempljev in kljuna te okrutne Chimere... Ko je izvedel, da mu je žena pobegnila s Charlexisom, njegovim mornarjem, kakor ga je sam imenoval, tem najboljšim njegovim prijateljem, je bil ta udarec zanj silen kako kradoma v trebuh zadana rana, od katere pa spočetka ni toliko trpel, ker je bila zadana preveč naglo, preveč nepričakovano. »On... torej on...« Šele tedaj je čutil rdečico na svojem bledem obrazu in neko čudno megleno kopreno, ki se je zgrnila preko njegovih kot pri psu dobrih oči — to in nič več. Bolest ljubosumnosti je prišla šele kesneje, zato pa ga je tedaj mučila do blaznosti. Zaenkrat je še vse počivalo ko v neki črni jami, ki se je odprla pred njegovimi nogami in nad katero se je nagnil, ne da bi mogel pogledati vanjo... Odpotovala... zakaj? Kaj ji je storil?... Ona ga torej ni ljubila, njega, ki je njo ljubil tako zelo?

(Se bo nadaljevalo.)

Mesto vzhodne razuzdanosti

HONGKONG JE ZATOČIŠČE MORSKIH RAZBOJNIKOV. KVARTOPIRCEV, TRGOVCEV Z OPIJEM TER PRIBEŽALIŠČE SVETOVNIH LAHKOŽIVK.

Hongkong je nedvomno najlepša luka sveta, v kateri je ogromen promet, ki ga vzdržujejo tisoči in tisoči malih in velikih ladij z Kantonom in preko zaliva z glavnim mestom portugalske kolonije Makaom. Notranjosti ladij, ki plovejo med Hongkongom in Makaom, služijo za prevoz Kitajcev, dočim so gornji prostori na razpolago belim potnikom, ki ob šumečem vinu in dišečem tobaku prebijejo tistih 5 ur vožnje. Vsi dostopi na poveljniški most in v prostore, kjer so nameščeni stroji, pa so stalno zavarovani z bodečo živo... To je potrebno zaradi rumenih potnikov, ki imajo čisto zveze z razbojniki ob izlivu reke in niso redki primeri, da so razbojniki vdrli na zapovedniški most in v prostore za stroje pobili vse osebe in oropali vse potnike. Tako torej potujejo domačini kot krdele ujetnikov na ladji, kjer so plačali odrejeno voznino do Makaoja, ki je znan vsemu svetu tudi pod imenom Monte Carlo Daljnega vzhoda.

Makao je zatočišče morskimi razbojniki, svetovnih laškoživk, kvartopircev in trgovcev z opijem iz vsega sveta. Kier stoje danes moderne palače, so tu nekdanja skrivališča morskimi razbojniki. Mesto je najstarejša evropska kolonija na Kitajskem in je bilo izročeno že leta 1557. Portugalcem. Portugalci so dobili to mesto kot znak hvaležnosti za pomoč, ki so jo nudili pri zatiranju razbojništva ob obalah tedanjega Konga. Čeprav je bil Makao nekdanja največja luka južne Kitajske, je bil v zadnjem času popolnoma potisnjen v ozadje. Kakor tudi mnoge druge kolonije, je Makao ostal v finančnem pogledu veliko breme za Portugalce. Portugalska pa ne vzdržuje svojih kolonij samo zaradi prestiža in bi se bila zlasti Makaoa že davno odrekla, če ne bi bil središče trgovine z opijem in zatočišče kvartopircev, ki dajejo vladi precej zaslužka.

Čim dospe tujec v mesto, dobi vtis, da je v kakem španskem ali italijanskem omejenem mestu. Ulice so polne vodnikov, ki se ponujajo za mal denar tujcu. Toda ti vodniki niso prav za prav niti potrebni, ker vzdržuje stalno promet med luko in glavno igralnico avtobus. Tujci pa ponavadi stanujejo v hotelu »Reviera«, ki ima popolnoma evropski značaj. Trikrat na dan se vse hiše, vsi uradi in vsi hoteli popolnoma sprazniijo. Vse prebivalstvo brez izjeme starosti in stanu se udeležuje loterij pod imenom »sanpio«. Zrebanje je vsako nedeljo in

znaša glavni dobiček 10.000 mehikanskih dolarjev. Je pa v mestu še več drugih loterij in ljudskih igralnic. Meščani leto in dan žive samo od tega in čakajo na glavne in manjše dobitke. Nikdo ne skrbi za službo in vsak živi v nadi, da bo kaj zadel, zato pa žrtvuje poslednji dolar za opij, in s tem si kupi najlepše sanje.

Hiše, kjer igrajo fantan so ponavadi dvenadstropne. V prithčju je velika igralnica, ob steni pa so nameščeni divani za kadilce opija. Prvo nadstropje predstavlja galerijo, na kateri prisostvuje občinstvo poteku igre. Fantan je prav gotovo najbolj bedasta in najenostavnejša igra na svetu. Igra obstoja v temle: Na mizi je kupček zlatega denarja, kamenčkov ali fižola, pokrit s klobukom ali kakim drugim pokrivalom. Croupier dvigne klobuk in igralci imajo priliko, da za trenutek precenijo koliko denarja odnosno fižola je pod klobukom. Potem pa stavijo. Croupier prične šteti in jemlje s kupčka vsakokrat po 4 kovance odnosno fižole. To je najbolj napet moment za vse igralce. Njihova pažnja je skoncentrirana na konec, koliko bo preostalo v kupčku in pri tej igri izgubljajo ljudje vse svoje imetje, hiše, nakit, perilo, obleko, Kitajci pa celo svoje žene in hčerke.

Kdor pa hoče prištediti 10 odstotkov, ki ji mora plačati kot vstopnico v igralnico, lahko igra fantan vsak dan, vsak čas na vsakem oglu hiše v mestu. Potreben je samo košček papirja namesto mize in peščica fižola ali kamenčkov. Neverjetno je, vendar pa resnično, da na vsakem oglu čepi po 5, 10 večasih pa tudi po 20 Kitajcev najsiromašnejših med najsiromašnejšimi, ki zaigrajo za zadnje, kar imajo.

Glavna industrija Makaoja je loterija, igra fantan, lepa dekleta in opij, vse je svobodno, vse dovoljeno in vsak se lahko bavi s poslom po svoji mili volji. V zabaviščih uganjajo tuji orgije, ki so nepopisne.

Ciganski kralj se je odrekel kraljevskemu naslovu.

Poljski cigani so imeli v Varšavi veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem so bili sprejeti razni in številni dalekosežni sklepi. Ob tej priliki se je tudi dosedanji ciganski kralj Matej Kwieck svečano odrekel svojemu kraljevskemu naslovu in se proglasil za upravitelja ciganske naroda. Novi njegov

naslov bo v bodoče službeni naslov bivšega ciganskega kralja. Tudi je opozoril pravitelja cigansk. naroda. Novi njegov podanike, naj se izogibajo kraljevskega naziva, ker bo v bodoče vsakega, ki bi ga nazival kako drugače, občutno kaznoval. Do te odločitve je pripravilo ciganskega kralja dejstvo, da ciganski narod nima svoje lastne države in da zaradi tega ne more osnovati svoje lastne dinastije. Osebnih tajnikov bivšega ciganskega kralja so takoj naročili nove vizitke z naslednjim enostavnim napisom: »Ciganski baron Matej Kwieck, predsednik glavne uprave združenja ciganov na Poljskem.«

Nenavadna zapuščina.

V bolnišnici neke jetnišnice v Ameriki je umrl pred kratkim kaznjenec Alfonz Stefani. V oporoki je zapustil ogromno imetje nemškemu mestu Frankfurtu ob Maini. Vrednost samo enega čeka, ki ga je Stefani zapustil, je znašala 283.000 dolarjev, dočim vrednost ostalih čekov še ni ugotovljena. Državne oblasti pa razpravljajo sedaj o veljavnosti Stefanijeve oporoke. Stefani je bil obsojen že l. 1891. zaradi nekega umora na dösmrtno ječo.

Zlati rudniki kralja Kreza.

Po vesteh turških listov so odkrili nahajališča zlata, ki so bila nekdanj last dijskega kralja Kreza iz 6. stoletja pred Kristusom. V zgodovini je kralj Krez znan kot najbogatejši človek in so se še v poznejši dobi nazivali bogati ljudje z njegovim imenom. Turško ministristvo se silno zanima za omenjeno odkritje in je prevzelo vse nadaljnje delo pod svoje varstvo.

Razno

SPREJMEM ABONENTE

na domačo hrano. Razen drugih jedil nudim specialitete: ribe, bržolo, raznjice, čevapčiče, vse vseže in pečeno na rešetki po zmernih cenah. Večkrat v tednu primorske »meneštre«, rizoto, makaroni s fižolom. Točim črno, pristno dalmatinsko vino po Din 8.— liter, dobro štajersko po Din 12.—. Gostilna »Rotovža«, A. Vicel, Rotovski trg 8. 501

V soboto, dne 23. februarja **DRUŽINSKI VEČER** v gostilni Tomše v Pekrah. Vabi gostilničar. 705

Posesi

MALA HIŠA z vrtom. Cena 19.000 Din. Vzamem tudi hranilne knjižice. Pismene ponudbe pod šifro »Spomlad« na upravo »Večernika«. 710

Poljčane

»Dobri vojak Švejk.« Amaterski igralci tukajšnjega Sokola so v nedeljo vprizorili s prav lepim uspehom znano igro o dobrem vojaku Švejku, katerega dejanje se vrši v letih vojne 1914—1918. Igra zahteva precej igralcev. Pri nas jih je nastopilo 20, pri tem pa so imeli nekateri po dve in celo po tri vloge. Na deželi takale reč ni lahko vprizorljiva. V glavnem pa so vse ovire pri nas odstranili režiser br. Fr. Detiček, inscenator br. Ritonja in br. Mahorič, ki je tudi za to igro izdelal spretno najpotrebnejšo kuliserijo in gre zato tem trem v prvi vrsti zaslug, da je prišla igra na oder in je tudi prav gladko potekla, seveda ob nesebičnem sodelovanju in pomoči vseli številnih bratov. Zato prav vsem priznanje in zahvala! — Naslovno vlogo je odigral naš neumorni Ritonja. Njegov igralski sloves je s tem le še potrdil. Vsi smo se mu kar naprej prav iz srca smejali. Pa tudi ostali so se dobro odrezali, tako Roner kot polkovnik, Malnerjeva kot njegova žena, Gašperičeva kot hčerka, Živko kot podporočnik, Mahorič kot kadet, Pučnik, prostovoljec Marek, Kukovič kot Vodička, Krajnc kot tovarnar, Vodenik kot sodni svetnik, Pristonik, zdravnik, Orel kot gostilničar, Milnaričeva, gostilničarka, Detičkova kot Dolly, Godčeva kot polkovnikova kuharica, Dolšak, vojni kurat, Kolar paznik zapora, ubijalec Knafeljc, Savski in Zupančič kot vojaka itd. Prostorna dvorana je bila do zadnjega kotička polna. Priznanja ni manjkalo, saj so gledalci speš prišli enkrat na račun — do neprisiljen zabave in smeha.

Kupim

ŽENSKO KOLO

dobro ohranjeno, vodilne znamke, kupim. Ponudbe pod »Tako plača« na upravo lista. 906

Stanovanje

STANOVANJE

sobo in kuhinjo, v V. okrajnišče s l. aprilom drž. uslužbenec. Ponudbe na upravo lista pod »Točen plačnik«. 708

BOLJŠEGA DELAVCA vzamem na hrano in stanovanje. Meljska cesta 58, v gostilni. 707

Prodam

KOMPLETNO JEDILNICO iz kavkaškega oreha, politirano, pod ceno prodam. Mizarstvo Ladislav Friedel, Slovenska 26. 697

Spomnite se CMD

Prodamo

po ugodni ceni **27 hl** prvovrstnega jeruzalemskega vina lanskega letnika. Ponudbe na **Obrtno banko, podr. Ljutomer**